

Beitebruk i Oppdal

Oppdal er en av landets største sauekommuner med 17 000 vinterfóra sau og vel 40 000 sau på sommerbeite i skog og ller. I tillegg er det 2 500 storfe og 2500 tamrein ute sommerstid. Husdyr på beite er utmarksbasert matproduksjon.

Samtidig gjør disse dyra gjør en god jobb med **skjøtsel av kulturlandskapet** og forhindrer gjengroing. Forskning har også vist at et godt beitetrykk, slik vi har her i Oppdal, gir høyest biologisk mangfold i forhold til planter, dyr og insekter i beiteområdene, samt gir økt karbonbinding.

Beiteretten er en gammel hevd-vunnen rett som er nedskrevet allerede i Magnus Lagabøters landlov fra 1274. Bakgrunnen er at beite skal kunne foregå over store sammenhengende utmarksområder. Beiteretten behøver ikke være nedskrevet på den enkelte eiendom, men være ervervet over såkalt "alders tids bruk".

Landbrukseiendommer har en egen plikt til gjerding mot utmark. Det kan derfor godt være noen som har beiterett til din eiendom, selv om ikke dette står i skjøtet.

Hvor stor del av tomta kan gjerdes inn?

I områder vist til fritidsbebyggelse i kommuneplanen for Oppdal fremgår det av retningslinjene at sum av bebygd og inngjerdet areal maksimalt kan utgjøre 40 % av tomtearealet. Dette er for å sikre beitedyra tilgang på gode beiteområder, ettersom områder som er egnet til fritidsbebyggelse ofte ligger i gode beiteområder.

Bestemmelsen gir hytteeier anledning til å gjerde inn inngangsparti og veranda, samtidig som det tas hensyn til at dyreeiere har beiterett i området. Reguleringsplanen for området kan ha strengere bestemmelser i forhold til inngjerding. Det kan også framgå av kjøpekontrakten hvordan beiteretten er håndtert, og likedan hva som er tillatt av inngjerding.

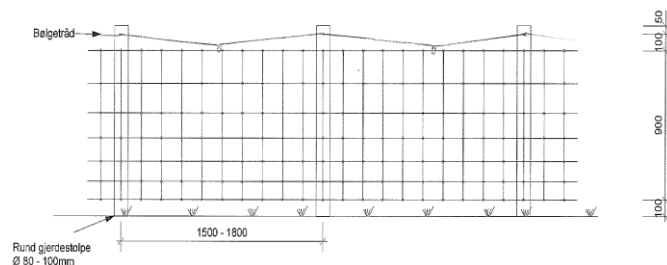
Hvordan bør et gjerde se ut?

Det er egne krav om hvordan et gjerde skal settes opp og hvilke materialer som bør brukes. Denne folderen er laget for å informere deg om nettopp dette. Du kan sette opp gjerde selv, eller bruke profesjonelle aktører som finnes i området.

Et landbruksgjerde skal være minst 1.1 m høgt og så tett at det stenger ute hest, storfe og småfe i beitetida 1.mai – 15.oktober. Flere alternativer:

Nettinggjerde

Nettinggjerde i stål er effektivt for sau og storfe. For storfe bør man bruke overtråd, en tykk ståltråd på toppen, eller slå på bord mellom staurene på toppen. Husk å snu nettet riktig vei ved oppsetting, og nederste tråd bare 4-10 cm over marka. Små masker nederst, store masker øverst. Staurene skal stå så tett at nettingen holder seg stram, ca 1.5-1.8 m mellom hver staur.



Andre gjerdetyper som skigard, plankegjerde

Gjerdet må lages så tett at ikke dyr setter seg fast hodet mellom materialene. Skigard er det opprinnelig ikke tradisjon for i denne delen av landet, men det er godt egnet og har blitt mer utbredt de senere år.

Elektrisk gjerde

Strømtråd er ikke tillatt brukt ved fritidsboliger ettersom det krever daglig tilsyn. Det må alltid være strøm på elektrisk gjerde. Elektrisk gjerde uten strøm på kan være dødsfeller for sau.

Grinder

Grinder må utformes slik at de ikke er til fare for dyra. Spesielt farlig er det hvis mellomrommene blir store nok til at sau/lam får hodet inn, men ikke ut igjen.

Piggtråd

Det er ikke tillatt å bruke piggtrådgjerde, jf. lov om dyrevelferd. Forbudet gjelder oppsetting av ny piggtråd og eksisterende gjerder med behov for vedlikehold, der gjerdetråd skal skiftes ut helt eller delvis.

Husk også

Er ditt verandautspring og grunnmur på sæter/hytte tett under, slik at ikke husdyr går seg fast under der?

Er dører på uthusene sikret slik at ikke husdyr får dem opp og kan bli stengt inne?

Inngjerding må heller ikke stenge for ferdsel langs stier, råk og rekster.

Vedlikehold

Har du først satt opp gjerde, er det ditt ansvar at det holdes vedlike og ikke blir til nedfalls og dermed farlig for husdyr. Et nettinggjerde som ligger halvveis nede kan være en felle, der husdyr kommer inn på hyttetunet, men ikke ut igjen. Etter en tid vil det bli mangel på mat og vann, og døden er eneste utvei.

Det er spesielt tre lover i vårt lovverk som er verdt å merke seg når det gjelder gjerdehold:

LOV OM GRANNEGJERDE

§ 3-5 – Lov om grannegjerde § 3-5 inneholder bestemmelser om oppføring, vedlikehold og fjerning av gjerde. Gjerde skal oppføres og vedlikeholdes slik at det ikke er farlig for folk eller husdyr. Det skal heller ikke påføre naboeiendom ulemper eller skade, og det skal fjernes dersom det ikke vedlikeholdes godt nok.

LOV OM DYREVELFERD

§ 15 I henhold til dyrevelferdsloven § 15 skal gjerde m.m., oppføres og vedlikeholdes slik at dyr ikke utsettes for fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Den som er ansvarlig for gjerdet skal føre nødvendig tilsyn og gjennomføre nødvendige tiltak for å kunne oppdage, forebygge og avhjelpe fare for unødige påkjenninger og belastninger.

LOV OM PLANLEGGING OG BYGGESAKSBEHANDLING

§ 1-6 Ethvert tiltak skal være i tråd med arealformål og bestemmelser tilknyttet eiendommen. Det er den enkelte eiers ansvar å påse at reglene følges.

Har du spørsmål? Kontakt Oppdal kommune
tlf.: 72 40 10 00 e-post: post@oppdal.kommune.no

BÅNDTVANGSBESTEMMELSER I OPPDAL 2. APRIL – 31. OKTOBER

Unntak: Hund brukt under lovlig jakt og hund brukt under gjeting.

Det er båndtvang hele året i boligområder, handleområder, ved idrettsanlegg og ved Rauøra og Kullsjøen friluftsområde.

Det er båndtvang i og ved preparerte skiløyper i hele vintersesongen.

Vi håper denne lille folderen kommer til nytte, og at god gjerdekultur blir til felles glede for beitedyra, beitebrukere og hytteeiere.



Hvis du møter kyr når du er ute på tur, så husk å følge KUVETTREGLENE:

1. Hold avstand til dyra og gå utenom flokken
2. Ikke gå mellom dyra. Kyr kan bli pågående og skape uønskede situasjoner
3. Ikke gå bort til kalver. Kua kan gå til angrep for å beskytte den
4. Hunder bør ikke tas med til beitende dyr
Husk regelen om båndtvang fra 1. april til 20. august
5. Kyr er nysgjerrige. Blir kufflokken pågående, legg ned det du har i hendene og trekk deg unna
Du kan hente igjen utstyret etter at kyrne har gått
6. Hvis du åpner ei grind, lukk den igjen også!
Apne grunder gjør at dyrene kommer inn på områder de ikke skal være, og som kan være farlig for dem og andre

NORSK FRILUFTSLIV NORSK BÅNDELAG NBS TINE geno TNR

GJERDEHOLD OG BEITEBRUK I OPPDAL

Kort info til eiere av fritidseiendommer



Beitelag/kalvsankelag i Oppdal
Oppdal Sau og Geit
Oppdal kommune
2024